

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

Høringsvar – Forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet – tariffer.

Innledning

Det vises til høringsbrev datert 29.11.2017 hvor NVE har sendt ut forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet (tariffer).

Fortum Oslo Varme (FOV) produserer og distribuerer fornybar fjernvarme i Oslo-regionen. Vi sørger for trygg og miljøvennlig behandling av restavfall som ikke kan eller bør materialgjenvinnes, og gjenvinner energien fra avfall og andre miljøvennlige ressurser for å levere grønn fjernvarme og elektrisitet. Fortum Oslo Varme er den største leverandøren av fjernvarme i Norge, og står for 36 prosent av all fjernvarme generert i Norge. Fortum Oslo Varme eies i fellesskap av Fortum og Oslo kommune.

Forslag til endringer i tariffutforming i distribusjonsnett for elektrisitet vil ha betydning for fjernvarme på flere måter. Både gjennom regulering av maksprisen for fjernvarme (jfr. energilovens § 5-5) og for kostnadene ved bruk av strøm som innsatsfaktor i produksjon av fjernvarme.

Kommentarer

FOV stiller seg positive til at utkoblbar tariff foreslås uendret. En eventuell fjerning av denne vil være uheldig, da det vil straffe fjernvarmen som er en fleksibel last som bidrar til energifleksibilitet i energisystemet, og som i betydelig grad reduserer nettinvesteringene. Energisystemet vil ha økt behov for fleksibilitet fremover når andelen uregulert fornybar energi øker, og det er da viktig å beholde ordninger som med sikkerhet sørger for reell fleksibilitet i kraftnettet, slik som utkoblbar tariff.

En overgang til mer effektbasert prising anses fornuftig sett fra fjernvarmens ståsted, da en betydelig andel av kostnadene i denne sektoren er drevet av nettopp effekt. Økt effektledd (i kombinasjon med redusert energiledd) vil bidra til at fjernvarmeselskapene kan legge til grunn en mer kostnadsriktig tariffing av fjernvarme, i og med at varme normalt har lavere brukstid enn annet forbruk. Foreslått tariffmodell anses imidlertid utfordrende, både sett fra et nett- og fjernvarmeståsted.

Fjernvarmeprisen er som kjent regulert etter energilovens § 5-5, for fjernvarmeselskap med anleggs-konsesjon. Fjernvarmetariffene består i hovedsak av energiledd til husholdningskunder, og energiledd og effektledd til næringskunder. Fjernvarmens energiledd skal reflektere variable kostnader for fjernvarmeprodusentene, som inkluderer nettareffens energiledd.

En ny tariffmodell hvor tidligere variable kostnader legges inn som faste kostnader i energileddet, vil dette redusere fjernvarmeprisen, fordi forvaltningspraksis i dag er slik at fastleddet ikke skal inkluderes ved beregning av maksimalprisen for fjernvarme. Reduksjon av fjernvarmeprisen vil svekke konkurransekraften til fjernvarme og dens evne til å avlaste kraftnettet. Konsekvensen av dette kan bli utfordrende, fordi man ikke får dekket vesentlige deler av egne kostnader. Dette påvirker også videre utbygging av fjernvarme slik at mange planer kan bli utsatt eller stoppet.

Reduserte investeringer i fjernvarmen er ikke i tråd med Enovas satsning på fornybar energi og forsyningsikkerhet med økt effektkapasitet, og er heller ikke i tråd med regjeringens mål om utslippskutt, hvor fjernvarmen er et av bidragene som faser ut fossil olje i bygg, på byggeplasser, og som del av den sirkulære økonomien, tar vare på spillvarmen fra avfallsforbrenning, industri og datasentre.

Dersom NVEs forslag iverksettes, vil det bli påkrevet å endre forvaltningspraksis for regulering av maksimalpris for fjernvarme, ref kap 7.2.3. Alternativt må NVE eksplisitt gjøre det klart at abonnert effekt er å forstå som et effektledd og ikke et fastledd ved beregning av maksimalpris for fjernvarme, slik at prisen for abonnert kan inngå i fjernvarmeprisen i hht, energilovens prisregulering for fjernvarme. I praksis kan dette løses gjennom en bestemmelse om at abonnementene skal inneholde to ledd, et fastbeløp og en abonnementspris.

FOV mener det er lite hensiktsmessig å innføre ny tariffmodell som er lik for samtlige uttakskunder (ref forslag i § 14-2). I dag er effekttariffer (målt effekt) vel implementert for næringskunder, og modellen har fungert godt i en årrekke. Dette gjelder en mindre andel av kundemassen, men en vesentlig andel av energivolumet. Det er verdt å nevne at det er profesjonelle kunder, som man ser tilpasser seg prissignalene som gis med dagens tariffmodell. Det investeres også i utstyr tilpasset denne tariffmodellen, som igjen tilsier at det er hensiktsmessig å beholde dagens modell og sørge for stabilitet.

Det er viktig å ta hensyn til de betydelige digitale investeringene som gjøres i energisektoren. Spesielt legger nettselskapene inn investeringer i digitalisering, automatisering og effektivisering av prosesser. Både målt effekt og time of use er modeller som enklest vil kunne vise gevinsten av slike investeringer både for energisektoren, kundene og samfunnet som helhet.

Ny tariffmodell bør implementeres for privatkunder. Imidlertid støtter ikke FOV NVEs forslag til modell. Abonnert effekt har i tidligere og gjeldende høringsrunder blitt påpekt å være vanskelig for kundene å forholde seg til, være administrativt krevende og det er ingen empiri som tilsier at den vil ha ønsket virkning. I andre land hvor effekttariffer er implementert for privatkunder er i stor grad time-of-use tariffer benyttet.

Det bør gjennomføres en konsekvensutredning før det pålegges nytt nasjonalt tariffprinsipp. FOV oppfatter skissert tidsplan for vedtak om modell (før sommeren 2018) som noe knapp, og foreslår at prosessen utsettes og at man bruker tid på å faktisk teste tariffmodeller før de implementeres.

Det anses også som et vesentlig poeng at valgt modell bør være basert på målte verdier, ikke historiske verdier som abonnert effekt faktisk er. Ny tariffmodell bør gi insentiver til å redusere effektforbruket i perioder med høy belastning i nettet, noe som vi også ser på som hensiktsmessig i fjernvarmesektoren, da effektopper ofte er overlappende og sammenfallende mellom kraft- og fjernvarmenett.

FOV mener at hovedhensikten med å endre tariffsystemet i distribusjonsnettet for elektrisitet er å legge til rette for tiltak som senker den samfunnsøkonomiske kostnaden av ny nettutbygging samtidig som forsyningsikkerheten ivaretas på en god måte og det legges til rette for utbygging av mer fornybar energi både på kontinentet og i Norden. Det er derfor viktig med et tariffsystem som faktisk endrer forbrukernes adferd (demand response), og sørger for at det elektrisitetsforbruk som kan forskyves til et annet tidspunkt enn

høylasttimer faktisk forskyves. Dette vil være avhengig av riktig prissignal, og vi mener abonnert effekt som foreslått av NVE ikke gir dette. FOV anser time-of-use som en mer hensiktsmessig modell til bruk i forbrukermarkedet for å oppnå dette.

Oppsummering

Et av hovedmålene med effekttariffer er å redusere investeringsbehovet i strømnettet. Ved å redusere konkurransekraften til fjernvarme vil ikke dette hovedmålet bli ivaretatt, heller tvert imot. Fjernvarme er i byer og tettbygde strøk en vesentlig bidragsyter til energifleksibilitet og avlastning av strømnettet. For fjernvarmebransjen er like konkurransevilkår kritisk for videre drift og eventuell vekst.

Dersom abonnert effekt blir stående som anbefalt tariffmodell blir det kritisk for fjernvarmens framtidige konkurransekraft å få mulighet til å inkludere fastleddet (abonnementsprisen) i fjernvarmeprisen. Dette er ikke fornuftig sett i lys av at dette i stor grad vil være direkte knyttet til investeringskostnader.

Abonnert effekt er heller ikke en egnet modell sett fra fjernvarmekundenes ståsted, da de implisitt ikke vil få prissignaler med abonnert effekt.

Sammenlignet med andre modeller er abonnert effekt en administrativt krevende tariffmodell. Modellen vil medføre mer manuelle grensesnitt og prosesser. Kraftbransjens omdømme vil trolig svekkes, noe som igjen impliserer økte kostnader.

Time-of-use anses som en mer velegnet og logisk tariffmodell for husholdningskunder. Det er en modell som er lett å forstå for kunden og er en modell som treffer bedre en bredere kundemasse. Den er lett å innføre og gir lave administrative kostnader, samt gir gode prissignaler i perioder med anstrengt kapasitet i nettet (på samme måte som i fjernvarmenettet).

FOV mener det er lite hensiktsmessig å innføre ny tariffmodell som er lik for samtlige uttakskunder (ref forslag i § 14-2). I dag er effekttariffer (målt effekt) vel implementert for næringskunder, og modellen har fungert godt i en årrekke. Dette gjelder en mindre andel av kundemassen, men en vesentlig andel av energivolumet. Det er verdt å nevne at det er profesjonelle kunder, som man ser tilpasser seg prissignalene som gis med dagens tariffmodell.

Eventuelle spørsmål eller kommentarer kan rettes til Cato Kjølstad i Fortum Oslo Varme AS på tlf. 982 21 001.

Vennlig hilsen
Fortum Oslo Varme AS

Cato Kjølstad /s/
Direktør rammevilkår

Fortum Oslo Varme er et fellesforetak bestående av tidligere Hafslund Varme AS og Klemetsrudanlegget AS.